

KARAS (22) *sb m*

Oba a jasne.

sg N karaś (3). ◇ *G* karasia (5). ◇ *D* karasiowi (1). ◇ *A* karasia (1). ◇ *I* karasi(e)m (1). ◇ *L* karasiu (4). ◇ *pl N* karasie (2). ◇ *G* karasi (2), karasi(o)w (1); -i *RejZwierc*; -i : -(o)w *ZapWar* (1 : 1). ◇ *N a.* *A* karasie (1). ◇ *L* karasi(o)ch (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

1. *zool. Garassius carassius L. (Rost.); wysoko ceniona ryba słodkowodna z rodziny karpowatych (Cyprinidae) o wrzecionowatym kształcie ciała; coracinus albus a. fluviatilis Cn (21) : Iakom ya nyevylovyl Ryb poszpolythychthoyesth lynow et karaschy szamowthor wyego yezyerze ZapWar 1504 nr 2017; O Karafiu y Dubielu/ ktorzy fie rodzą pośpolicie w łtawiech/ á rzadko w rzekach FalZioł IV 41b; [dubiel] Lepfzy niż Karp/ podlefyzy niżli karas. FalZioł IV 41c, +7c, IV 41b [3 r.]; GórnDworz P6v; O Kárásioch. Strum P4v, O, O3.*

W połączeniach szeregowych (4): ZapWar 1550 nr 2672; Albo też ná mnieyfzych wodach kárási/ kárpi/ okuni/ y łzczuczek łobie náłowić. RejZwierc 111; Strum H4v; Gdy ma Płóćicę/ Kleńcá/ SzcZukę/ Liná. Kárp/ Okuń/ Kárás/ Klefzcz mu nie nowiná: Nie dba o DorŹze/ Sztokfiłze/ Báleny/ Flándry/ Mureny. KlonFlis B4.

W charakterystycznym połączeniu: (na)łowić (wylowić) karasi(a) (3).

Wyrażenie: »na kształt karasia, jako karaś« = w kształcie rombu lub romboidu (4 : 1): gdzie ćwiczone Rycerstwo prędko Ordynek infzy mogą wczynić ná iedno kiwnienie Hetmáńfkie [...]/ może z gránowitego przeczynic ná klin/ to iest/ ná trzy węgły/ s takiego zálie może przeczynić prędko dwa kliny łpołu ná kłttałt [!] Ryby Kárásiá BielSpr 10; Wodz [...] rościągnie [...] woýfko ono ná kłttałt iáko Kárás álbo gránowite BielSpr 22v, 23 [2 r.], 31v.

W przen (1) :

W połączeniu szeregowym (1): A łnadz nie włfytko z dowodem Zábrnąłes iáko zniewodem Kárásiá/ liná y łzczukę Ták rázem włfytko potłukę RejRozpr C2v.

2. *Obsceniczne określenie członka męskiego (1) : bo ná cię vderzyło było Dáleko wietfze woýfko [...]. Ledwiem ié żywym łrebrem odpędził od ciebie: Wyfechłeá, łkrzywiłes się, zbladłes, z gębyć śmierdzi: Ty z ogniłym kárásiem, coć go łzczecinámi Albo łkrzelámi łwymi okunie Hifzpáńfkie Skłóły, álec z przedmieścia Hálickiego były. CiekPotr 33.*

ZCh